

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.728/2016/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Matúz György ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - a személyesen eljáró alperes neve (címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében - a Debreceni Törvényszék 10.P.20.646/2014/58. számú ítélete ellen a felperes részéről 59. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy az államnak, az illetéktelenben eljáró hatóság külön felhívására fizessen meg 48 000 (negyvennyolcezer) Ft összegű fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

Az alperes a **x1.** szám, a felperes a **x2.** szám alatti üdülő tulajdonosa.

2005 óta haragos viszonyban állnak egymással, közöttük számos bírósági és hatósági eljárás volt, illetőleg van folyamatban.

Jelen per alperese 2014. február 12. napján a Miskolci Járásbíróság előtt 11.P.21.255/2013. szám alatt folyamatban volt ügyben beadványt nyújtott be a bírósághoz, amelyben a felperesre vonatkozóan az alábbi kijelentéseket tette:

1. „Július 19-én (videofelvétel) **H** úgy átdobott egy macskát az udvarunkra, hogy az [az alperes] telkének a közepén landolt.”
2. „3X20 ezerre büntették az ismételt korrekt eljárásokban a **H** amerikai urat.”
3. „A világot kizsákmányoló, ugyanakkor a legnagyobb csodákat is produkáló Amerikából jött, hazakényszerült.”
4. „Egy ilyen szexuális eltévelyedést valló és azt külsőségeiben nyilvánosan mutogatni szándékozó, azt be is valló személy szomszédságában normális kisgyermeknek pokoli az élete.”
5. „A macskakölyök agyonverő [felperest] pedig bátor hősként fogják ünnepelni.”
6. „Gyakorlatilag azok a hatóságok, amelyeknek az volna a feladata, hogy visszatartsák az eltérően orientált [felperest]...”
7. „A véleménynyilvánításhoz, panaszhoz törvényes jogom van, és tucatnyi esetben tudom dokumentálni, hogy a hatóság jogellenesen menti a befolyásos, magát

amerikainak hirdető [felperest]."

8. „Sajnálatos, hogy a sorozatos törvénysértő, 6 általános végzettségű, zavart magatartású, Amerikából kiszorult személyt a hazai büntetési tarifák...sem tartják vissza."
9. A felperes sérelmezte, hogy az alperes a felperes ingatlanáról engedélye nélkül felvételeket készített.

Jelen per alperese a Nyíregyházi Járásbíróság előtti 27.P.21.118/2013. számú ügyben benyújtott, 2013. szeptember 13. napján kelt beadványában az alábbi kijelentéseket tette:

10. A felperes „naponta szemetet dobál [az alperes] birtokára."
11. A felperes „az ingatlanán engedély nélkül létesített röplabdapályát."
12. A felperes „2011. augusztus 27-én sértő kijelentésekkel átkiabált hozzá."
13. A felperes „szándékosan akkor önt be előre felhalmozott szemetet, amikor tudja, hogy [az alperes] a gyermekeivel úszni akar a Tiszában."

A felperes keresetében a fentebb idézett közlések, illetőleg magatartás miatt kérte, hogy a bíróság állapítsa meg az emberi méltósága, a becsülete, a jóhírneve és a magánlakása védelméhez fűződő személyiségi jogainak a megsértését, a jövőre vonatkozóan a hasonló magatartásoktól tiltsa el az alperest, továbbá kötelezze őt 200 000 Ft nem vagyoni kártérítés, valamint annak 2014. március 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatai és perköltsége megfizetésére.

Előadta, hogy kizárólag a Miskolci Járásbírósághoz, illetőleg a Nyíregyházi Járásbírósághoz benyújtott, hivatkozott beadványok sértő tartalmára alapítja a keresetét; álláspontja szerint a keresetlevél benyújtásához való jogot sem lehet annak társadalmi rendeltetésével ellentétesen gyakorolni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Érdemi ellenkérelmében kifejtette, hogy a felperes által sérelmezett beadványaiban rögzített tényállításai a valóságnak megfelelnek.

A Debreceni Törvényszék 10.P.20.646/2014/58. számú ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 100 Ft perköltséget és térítsen meg az államnak - az állami adóhatóság külön felhívásában rögzítettek szerint - 36 000 Ft kereseti illetéket.

Indokolásában a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) szabályait alkalmazva a jogsértőnek tartott közlésekkel kapcsolatban rögzítette, hogy az alperes a beadványaiban a keresetindításhoz, illetve a perbeli védekezéshez fűződő alkotmányos alapjogát gyakorolta. Amint azt a következetes ítélkezési gyakorlat is megerősíti (BDT 2006.1376., BDT 2006.1429., BH 2004/357., BH 2002/223., BH 2009/214. és EBH 2002/624. szám alatt közzétett jogesetek), ha valaki büntető, polgári vagy más hatósági eljárást kezdeményez, nem valósít meg személyiségi jogi jogsértést még akkor sem, ha a kijelentések a bizonyítási eljárás során nem bizonyulnak valósnak, feltéve hogy azok nem indokolatlanul sértőek és bántóak.

Az 1. pontban sérelmezett kijelentéssel kapcsolatban megállapította, hogy a **B-i Rendőrkapitányság** bü. számú határozatának a 7. oldala szerint a felperes valóban átdobta a macskát a kerítésen, ezért ez az alperesi kijelentés nem tartalmaz valótlan tényállítást. Állampolgári alanyi joga az alperesnek, hogy az általa indított eljárásokban a

sérelmesnek ítélt cselekményt leírja.

Miután a becsatolt határozatokból (BP-18.B/002/03470-9/2013.; BP-18.B/002/00068-1/2014.; BP-18.B/002/03191-7/2013.) megállapítható, hogy.... Főváros Kormányhivatal XVIII. kerület Hivatal Hatósági Osztálya 2014 januárjában a felperest szabálysértési eljárásban 3 alkalommal 20 000 Ft pénzbírsággal sújtotta, ezért az alperes 2. sorszám alatti nyilatkozata sem tekinthető valótlan tényállításnak.

A 3. sorszámú kijelentés, miszerint a felperes „Amerikából hazakényszerült”, illetőleg a 7. sorszámú közlés, miszerint a felperes „magát amerikainak hirdeti” nem sértő tartalmú állítás.

A törvényszék azt a 4. sorszámú alperesi állítást, miszerint a felperes „szexuális eltévelyedést vall és azt külsőségeiben nyilvánosan mutogatja, így a felperes szomszédságában lakó normális kisgyermekeknek pokoli az élete”, valamint azt a 6. sorszámú közlést, amely szerint a felperes „szexuálisan eltérően orientált személy”, az iratokat és a csatolt videofelvételeket megtekintve értékelte, és azokból arra a következtetésre jutott, hogy a felperes is több alkalommal tett szexuális tartalmú kijelentéseket az alperesre és családtagjaira vonatkozóan, így az, hogy az alperes a beadványában a bíróság előtt kifejti a felperesről alkotott ez irányú véleményét, nem sérti a felperes személyiségi jogait.

Az 5. pontban sérelmezett kijelentéssel kapcsolatban, miszerint a felperes a macskakölyköt annak átdobásával „gyakorlatilag agyonverte”, megállapította, hogy ezt a közlést is az alperes alanyi jogosultsága körében kell értelmezni, így az nem jogsértő.

A 8. pontban sérelmezett kijelentéssel kapcsolatban, amely szerint az alperes a felperest „sorozatos törvénysértőnek, 6 általános végzettségűnek, zavart magatartásúnak, Amerikából kiszorult személynek” nevezte, megállapította, hogy a szabálysértési hatóság, illetve a Debreceni Városi Bíróság 70.B.316/2009/55. sz. határozata szerint a felperes több alkalommal is jogszabálysértő módon lépett fel az alperessel szemben, így az alperesnek ezt a nyilatkozatát nem lehet valótlan, illetőleg becsületet vagy emberi méltóságot sértő kijelentésnek tekinteni.

Rögzítette, hogy az a tény, miszerint a felperes nem 6, hanem 8 általános iskolai osztályt végzett, lényegtelen alperesi tévedés, ami a felperesi oldalon személyiségvédelmet nem alapoz meg.

A becsatolt határozatok és videofelvételek alapján megállapította, hogy a felek viszonya nagyon rossz, a felperes több alkalommal is a társadalmi együttéléssel össze nem egyeztethető magatartást tanúsított, ezért az, hogy őt az alperes zavart magatartásúnak tartja, személyiségvédelmet nem megalapozó vélemény.

Az alperes bizonyítási céllal készített képfelvételt a felperes ingatlanáról, ezért a 9. sorszám alatt sérelmezett magatartás nem személyiségi jogot sértő.

Az az alperesi állítás, miszerint a felperes az ingatlanán engedély nélkül létesített röplabdapályát (11. sorszámú kijelentés), az alperesi igényérvényesítéshez kapcsolódó esetleges tévedés, ami személyiségi jog jogsértés alapjául nem szolgálhat, ahogy az az alperesi előadás sem, miszerint a felperes 2011. augusztus 27. napján személyiségi jogot sértő kijelentéseket kiabált az alperesnek (12. sorszámú közlés).

A 10. és a 13. sorszámú kijelentések, miszerint a felperes „naponta szemetet dobál az alperes birtokára”, illetőleg „szándékosan akkor önt szemetet a Tiszába, amikor tudja, hogy az alperes gyermekei úszni akarnak”, valótlanságuk esetén sem eredményezik személyiségi jogi jogsérelem megállapítását.

A törvényszék a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 78. §-ának (1) bekezdése alapján marasztalta a pervesztes felperest a kereseti illeték összegében, amelynek mértékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 42. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján határozta meg. Az alperes által előterjesztett 20 000 Ft-os perköltség iránti igényét - a Pp. 75. §-ának (1) bekezdését felhívva - 100 Ft erejéig találta alaposnak.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet keresete szerinti megváltoztatását kérte. Kifejtette, hogy a törvényszék ítélete szöges ellentétben áll a személyiségi jogok megsértésének objektív társadalmi megítélésével. A bíróság megállapításai arra az abszurd következtetésre vezetnek, hogy az alperes személyiségi jogsértő kijelentései és cselekvései társadalmilag elfogadottak, hasznosak és pozitív hatásukat csak emeli, hogy azokat az alperes hatósági és bírósági eljárások keretében, azok védőpalástja alatt tette meg.

Álláspontja szerint a bíróságnak egyedül és kizárólag azt kellett volna vizsgálnia, hogy az alperesi kijelentések, megjegyzések, magatartások objektíve mennyiben sérthetnek személyiségi jogokat.

Megítélése szerint az alperes a hatósági és a bírósági eljárásokat használja fel arra, hogy a felperes személyét különböző negatív jelzőkkel illesse, becsmérleje, lealacsonyító kifejezéseket használjon, többször a valóságtól eltérő kitételeket alkalmazzon.

Elfogadhatatlannak tartja azt a szemléletet, amely a peres és egyéb hatósági eljárásokban megengedettnak tekinti a személyiségi jogokat sértő kijelentéseket, magatartásokat, cselekvéseket.

Megalapozatlannak és jogsértőnek tekintette, hogy az elsőfokú bíróság az alperesi sértéseket szövegkörnyezetükből és a két fél viszonylatából kiragadva társadalmilag elfogadottnak minősítette.

Megjegyezte, hogy amennyiben az elsőfokú bíróság álláspontját elfogadnánk, akkor a jövőben bármiféle trágár, lealacsonyító, sértegetésekkel terhelt, valótlanságoktól hemzsegő beadvány utat törhetne magának a perrendben, és az ilyen beadványokat fabrikálók kvázi dicséretben is részesülnének.

Az alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Fellebbezési ellenkérelmében rögzítette, hogy a felperes az alperes „elűzetésének célirányos szándékától vezérelve, széles körű kötekedő magatartásával, mintegy 9 éve a kerítésre felcsimpaszkodva, nemkívánatos személyként gyakorlatilag benne él [az alperes] háborgatott családjában."

Az alperes erről a felperesi magatartásról számol be a hatóságoknak.

Fényképfelvételekkel is illusztrálva előadta, hogy a felperes „meztelen szobrokat mutogat az [alperesek] étkező terasza mellett, hátulról üzekedő nyulakat mutató KRESZ-táblát gyártatott, aránytalanul nagy, 30 cm-es péniszét tapsra emelgető elektromos szatírbábút mutogat [az alperes gyermekeinek] játszó helye felé, embernyi halálfejes csontvázat, irdatlan emlőjű gorillajelmezt tűz egy állatszexet mutató karóra, amelyről, mint érthetetlenről [az alperes] gyermekei kérdeznek."

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt alaptalannak találta.

A törvényszék a tényállást kellő alapossággal tárta fel, és abból helyes jogi következtetéseket vont le, amelyeket az ítéletábra mindenben és maradéktalanul osztott, pusztán a fellebbezésben írtak miatt tartja szükségesnek rögzíteni az alábbiakat:

Az 1959-es Ptk. 75. §-ának (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

Az 1959-es Ptk. 76. §-a értelmében a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen és egyebek mellett a becsület és az emberi méltóság megsértése.

Az 1959-es Ptk. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is.

Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

Az 1959-es Ptk. 82. §-ának I. fordulata alapján a törvény védi a magánlakáshoz fűződő jogot.

Az Alkotmánybíróság a 36/1994. (VI.24.) AB számú határozata indokolásában kimondta, hogy a véleménynyilvánítási szabadság alapvető célja annak a lehetőségnek a biztosítása, hogy az egyén mások véleményét formálja, meggyőzzön másokat saját álláspontjáról. A véleménynyilvánítás szabadsága általában mindenféle közlés szabadságát magában foglalja, függetlenül a közlés módjától és értékétől, erkölcsi minőségétől és többnyire valóságtartalmától is.

Az értékítéletre, az egyén személyes véleményére, a véleménynyilvánítási szabadság minden esetben kiterjed, függetlenül attól, hogy az értékes vagy értéktelen, igaz vagy hamis, érzelmen vagy észérveken alapul.

A véleménynyilvánítási szabadság nem terjed ki a becsületsértésre alkalmas valótlan tények közlésére akkor, ha a nyilatkozó személy kifejezett tudatában van a közlés valótlanságának (tudatosan hamis közlés), vagy foglalkozása, hivatása gyakorlásának szabályai szerint elvárható lett volna tőle a tények valóságtartalmának vizsgálata, de a véleménynyilvánítási alapjog felelős gyakorlásából adódó gondosságot elmulasztotta.

A következetes ítélkezési gyakorlat szerint nem sért személyiségi jogot, ha valaki kifejezett jogszabályi engedély alapján lépi át az oltalmazott magánautonómia egyébként védett határait.

Hatósági bejelentést, feljelentést tenni, pert indítani, a perben beadványokat benyújtani és nyilatkozatokat tenni állampolgári és ügyféli jog, ez a magatartás önmagában nem minősül személyiségi jogokat sértőnek.

Ez a magatartás akkor lehet személyiségi jogot sértő, ha valaki joggal való visszaélést megvalósítva, minden ténybeli alapot nélkülözve, rosszhiszeműen tesz bejelentést, feljelentést vagy perbeli nyilatkozatot, illetőleg ha nyilatkozata, előadása során indokolatlanul sértő, bántó vagy megalázó kifejezéseket használ. (Lásd e körben a BDT2013.2968., BH2009.214., BH2004.357., BH2002.223. számú, illetőleg a Debreceni

Ítéltábla Pf.I.20.486/2013/3., Pf.I.20.588/2015/4. és Pf.I.20.459/2016/4. számú, valamint a Kúria Pfv.IV.20.244/2014/5. számú eseti döntéseit.)

Az ítélezési gyakorlat jogirodalomban is megjelenő álláspontja szerint személyiségi jogot sértőnek tartott közlés értékelésekor „sohasem lehet elvonatkoztatni a körülményektől, a szövegkörnyezettől, a kiváltó közléstől, az élethelyzettől. Lehetséges, hogy a véleménnyel illetett szituáció maga váltja ki, indukálja a véleménynyilvánítást, s így az a megengedhetőségi határon belül marad. (...) [Minden esetben vizsgálni kell tehát, hogy] a közlésre milyen szövegkörnyezetben, közegben, milyen előzményeket követően került sor. Ilyen előzmény lehet a közléssel érintett személy előzetes olyan megnyilvánulása, esetlegesen kihívó magatartása, amely kiváltotta az adott közlést. A közlés jogi megítélése nem függetleníthető tehát attól, hogy a megfogalmazást milyen felperesi magatartás, megnyilvánulás váltja ki.” /Lásd Görög Márta: A személyiség védelme a becsület és a jóhírnév vonatkozásában. In: Csehi Zoltán - Navratyil Zoltán (szerk.): A személyiség és a média a polgári és büntetőjogban. Complex Kiadó, Budapest, 2014. 160-161. o.; a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalása és EBH2007.1599. szám alatt közzétett határozata/

Ez a szabály egymással haragos viszonyban álló, perek és hatósági eljárások sorozatát indító szomszédok perbeli nyilatkozatai és beadványai személyiségi jogot sértő voltának az elbírálásakor fokozottabban érvényesül, ugyanis - amint azt a Kúria a Pfv.IV.20.903/2014/9. számú határozata indokolásában kifejtette - a személyiségi jogi per a jogrendszerben elfoglalt helyénél, szerepénél fogva eleve nem alkalmas bármely más eljárásra tartozó jogvita eldöntésére, de még véleményezésére sem. Egy-egy peres eljárásban keletkezett iratot, nyilatkozatot, annak tartalmát alapvetően az adott per keretei között, az ott eljáró bíróságnak kell megítélnie; ott kell eldönteni azt, hogy a leírtaknak az ott eljáró bíróság milyen bizonyító erőt tulajdonít.

Az ítéltábla álláspontja szerint a törvényszék helyesen döntött akkor, amikor az 1. és 2. pontban nevesített alperesi kijelentéseket (miszerint a felperes „úgy átdobott egy macskát az [alperesek] udvarára, hogy az [az alperes] telkének a közepén landolt”, valamint hogy a felperest „3X20 ezerre büntették az ismételt korrekt eljárásokban”) valós közlés mivoltára, a 3., 7. és 8. pontban sérelmezett állításokat (miszerint a felperes „Amerikából hazakényszerült”, „Amerikából kiszorult”, illetőleg „magát amerikainak hirdeti”) indokolatlanul bántó, sértő tartalmat nem hordozó közlés mivoltára, az 5., 10., 11., 12. és 13. pontokban sérelmezett állításokat (miszerint a felperes „macskakölyök agyonverő”, „naponta szemetet dobál [az alperes] birtokára”, „az ingatlanán engedély nélkül létesített röplabdapályát”, „2011. augusztus 27-én sértő kijelentésekkel átkiabált hozzá”, „szándékosan akkor önt be előre felhalmozott szemetet, amikor tudja, hogy [az alperes] a gyermekeivel úszni akar a Tiszában”) polgári peres eljárásban tett nyilatkozat mivoltára, a 4. és 6. pontban sérelmezett kijelentéseket (miszerint a felperes „eltérően orientált”, „szexuális eltévelyedést valló és azt külsőségeiben nyilvánosan mutogatni szándékozó, azt be is valló személy, [akinek] a szomszédságában normális kisgyermeknek pokoli az élete”), továbbá a 8. pontban sérelmezett kijelentések közül azt az alperesi közlést, miszerint a felperes „sorozatos törvénysértő”, illetőleg „zavart magatartású”, a felek között mindkét fél tevőleges magatartására visszavezethetően elmérgesedett viszonyra, és ezen alperesi

közléseket megelőző felperesi magatartásra tekintettel nem tartotta személyiségi jogot sértőnek.

Helyesen döntött akkor is, amikor a 8. pontban sérelmezett azon alperesi állítást, miszerint a felperes „6 általános végzettségű”, a felperes 8 általános iskolai végzettségére tekintettel lényegtelen, személyiségi jogi jogvédelmet nem megalapozó közlésnek tekintette.

Az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása is helytálló, hogy az alperes a felperes ingatlanáról való felvételt készítéssel (9. pontban sérelmezett magatartás) nem sértette meg a felperes magánlakása védelméhez fűződő személyiségi jogát.

A bírósági gyakorlat szerint a közvetlenül fenyegető vagy már bekövetkezett jogsértés bizonyításához a jog által védett olyan magánérdek fűződhet, mely a személyiségi jogokat is korlátozhatja. Ennek megfelelően, ha a bizonyítani kívánt jogsértéshez képest nem okoz elkerülhetetlen vagy aránytalan sérelmet egy terület kamerával történő megfigyelése, illetőleg az ott lévő ingatlanról képfelvétel készítése és felhasználása, akkor az nem jogsértő, és egy eljárás során bizonyítékként is felhasználható (lásd az EBH 2000.296. és BH 2000.485. szám alatti közzétett eseti döntéseket). Emiatt általánosságban és önmagában nem minősül személyiségi jogi jogsértésnek kép- vagy hangfelvétel készítése, továbbá egy ingatlan kamerával történő megfigyelése abban az esetben, ha a fél - más alkalmas bizonyítási eszköz hiányában - ilyen módon akarja, és csak ilyen módon tudja bizonyítani az általa jogsértőnek tartott magatartást. (Ezzel kapcsolatos okfejtést tartalmaz a Győri Ítéltábla Pf.I.20.130/2015/5/I. számú, valamint a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.573/2016/4. számú határozata.)

Miután a 12. sorszámú kereset-kiegészítéshez becsatolt alperesi beadványban található sérelmezett képfelvételeket az alperes az általa jogsértőnek tartott felperesi magatartás bizonyítása céljából készítette, ezért az nem minősül személyiségi jogot sértőnek.

Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-a (2) bekezdésének I. fordulója és a Pp. 254. §-a (3) bekezdésének második mondata alapján helyes indokai alapján helybenhagyta.

Perköltségként az Itv. 39. §-a (3) bekezdésének c) pontján és 46. §-ának (1) bekezdésén alapuló, 48 000 Ft összegű fellebbezési illeték merült fel, amelynek a megfizetésére az ítéltábla az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése, valamint 15. §-ának (1) és (3) bekezdéseiben írtak alapján az eredménytelenül fellebbező felperest kötelezte.

Debrecen, 2016. november 29.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Pribula László s.k. előadó bíró,
Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

